

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

T: +386 1 478 94 00, E: gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si

SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV
(Jelka Godec, prvopodpisana)

Ljubljana, 23. julij 2026

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
g. Zoran Stevanović, predsednik

Na podlagi 184. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 - odl. US, 111/21, 58/23 in 35/24) in 26. člena Zakona o referendumu in ljudski iniciativi (Uradni list RS, št. 26/07 – uradno prečiščeno besedilo, 6/18 – odl. US, 52/20 in 30/24) podpisane poslanke in poslanci vlagamo

PREDLOG ZA RAZPIS POSVETOVALNEGA REFERENDUMA
O POGOJEVANJU PRAVICE DO DENARNE SOCIALNE POMOČI Z AKTIVNIM
VKLJUČEVANJEM DELOVNO SPOSOBNIH UPRAVIČENCEV V DRUŽBENO
KORISTNA DELA

in ga pošiljamo v obravnavo in sprejem Državnemu zboru Republike Slovenije.

Pri obravnavi predloga v Državnem zboru Republike Slovenije in delu njegovih delovnih teles bo v imenu predlagatelja sodeloval Luka Simonič.

Državnemu zboru Republike Slovenije predlagamo, da:

1. Na podlagi 26. in 30. člena Zakona o referendumu in ljudski iniciativi (Uradni list RS, št. 26/07 – uradno prečiščeno besedilo, 6/18 – odl. US, 52/20 in 30/24) sprejme Odlok o razpisu posvetovalnega referenduma o pogojevanju pravice do denarne socialne pomoči z aktivnim vključevanjem delovno sposobnih upravičencev v družbeno koristna dela;

2. Na podlagi 27. člena Zakona o referendumu in ljudski iniciativi razpiše posvetovalni referendum na celotnem območju države tako, da naj se referendumsko vprašanje glasi:

»Ali ste za to, da se pravica do denarne socialne pomoči za delovno sposobne osebe, ki nimajo objektivnih ovir za delo, pogojuje z njihovim aktivnim opravljanjem družbeno koristnega dela?«

Glasovalec glasuje tako, da na glasovnici obkroži besedo »ZA« ali besedo »PROTI«.

Obrazložitev:

I.

V skladu s 26. in 30. členom Zakona o referendumu in ljudski iniciativi (v nadaljevanju: ZRLI) lahko Državni zbor Republike Slovenije razpiše posvetovalni referendum o vprašanjih iz svoje pristojnosti, ki so širšega pomena za državljane. Glede na to, da se posvetovalni referendum lahko nanaša le na vprašanja iz pristojnosti državnega zbora, se predlagano vprašanje nanaša na pogojevanje pravice do denarne socialne pomoči za delovno sposobne osebe, ki nimajo objektivnih ovir za delo, poveže z njihovim aktivnim opravljanjem družbeno koristnega dela.

II.

Posvetovalni referendum predlagamo iz razlogov, navedenih v nadaljevanju.

V skladu s 27. členom ZRLI se lahko posvetovalni referendum razpiše na celotnem območju države, v skladu z 28. členom ZRLI pa ga lahko Državni zbor razpiše, preden končno odloči o posameznem vprašanju.

Predlagano vprašanje za posvetovalni referendum se nanaša na pogoje za pridobitev in ohranitev pravice do denarne socialne pomoči ter na ureditev programov socialne in delovne aktivacije delovno sposobnih upravičencev. Gre za področje, ki se ureja z zakonom in zato sodi v zakonodajno pristojnost Državnega zbora Republike Slovenije. Podpisniki predmetnega predloga menimo, da vprašanje ravnotežja med socialno solidarnostjo, odgovornostjo posameznika, spodbujanjem dela in učinkovito uporabo javnih sredstev nedvomno predstavlja vprašanje širšega pomena za državljane in državljane Republike Slovenije.

Namen posvetovalnega referenduma je pridobiti neposredno mnenje volivk in volivcev o tem, ali naj se pri delovno sposobnih osebah, ki nimajo zdravstvenih, družinskih ali drugih objektivnih ovir za delo, pravica do denarne socialne pomoči poveže z njihovim aktivnim opravljanjem družbeno koristnega dela.

Referendum predstavlja najvišjo obliko izražanja demokracije. V Republiki Sloveniji ima oblast ljudstvo (3. člen Ustave RS), ki jo med drugim izvršuje tudi preko referendumov, eno izmed oblik neposrednega sodelovanja pri upravljanju javnih zadev po 44. členu Ustave Republike Slovenije. Ljudstvo lahko svojo oblast oziroma sodelovanje pri upravljanju javnih zadev izvršuje neposredno, denimo preko referendumov, ali po izvoljenih predstavnikih.

Vprašanje, ki je vezano na projekt državnega pomena, mora biti po našem mnenju predmet posvetovalnega referendumov, saj je to z vidika demokratične ureditve Republike Slovenije edini način, da se zadosti 44. členu Ustave RS o vprašanju tako širokega pomena, da ljudstvo na referendumu neposredno izrazi svojo voljo.

Republika Slovenija je v skladu z 2. členom Ustave RS pravna in socialna država. Dolžnost države je zagotavljati pogoje za socialno varnost posameznikom in družinam, ki si zaradi okoliščin, na katere ne morejo vplivati, sami ne morejo zagotoviti sredstev za dostojno življenje. Temelji bi morala na solidarnosti, medsebojni odgovornosti in zaupanju. Pomoč se zagotavlja tistim, ki jo dejansko potrebujejo.

Mora pa sistem socialne varnosti spodbujati posameznika, da v okviru svojih sposobnosti in možnosti dejavno prispeva k izboljšanju lastnega socialnega položaja. Denarna socialna pomoč mora zato ostati zanesljiva varnostna mreža za bolne, invalide, starejše, začasno nezaposljive osebe, starše oziroma skrbnike, ki skrbijo za otroke ali druge družinske člane.

Drugače pa je treba obravnavati delovno sposobne osebe, pri katerih niso podane zdravstvene, družinske ali druge utemeljene ovire za delo in vključevanje v družbo.

Od takšnih oseb je razumno pričakovati dejavno sodelovanje pri izboljšanju njihovega položaja, zlasti iskanje zaposlitve, udeleževanje v programih usposabljanja, izobraževanja, prekvalifikacije, socialne aktivacije, javnih del ali drugih ustreznih programih, namenjenih njihovi ponovni vključitvi na trg dela.

Kadar zaposlitev, usposabljanje ali druga ustrezna oblika aktivacije ni neposredno na voljo, bi se lahko tak delovno sposoben upravičenec v omejenem in njegovim sposobnostim prilagojenem obsegu vključil tudi v primerno delo v splošno korist.

Takšno delo bi se lahko izvajalo v korist lokalnih skupnosti, javnih zavodov, humanitarnih, prostovoljskih, gasilskih, kulturnih, športnih in drugih nevladnih organizacij, ki opravljajo dejavnosti v javnem interesu.

Med možnimi področji bi lahko bili pomoč pri urejanju javnih površin, pomoč pri organizaciji humanitarnih, kulturnih ali športnih dogodkov, pomoč starejšim in drugim ranljivim osebam, okoljske aktivnosti, pomoč ob naravnih in drugih nesrečah ter druga dela, ki ustrezajo sposobnostim in zdravstvenemu stanju posameznika.

Namen takšne ureditve ne bi bil kaznovanje oseb, ki so se znašle v socialni stiski, niti odvzem minimalnih sredstev za preživetje. Njen namen bi bil aktivirati delovno

sposobne upravičence, ohranjati njihove delovne navade in socialne stike, krepi njihove sposobnosti ter jim pomagati pri čimprejšnji vrnitvi na trg dela.

Delo posamezniku ne zagotavlja samo dohodka. Omogoča mu samostojnost, dostojanstvo, socialno vključenost, občutek koristnosti in pripadnosti skupnosti. Dolgotrajna pasivnost pa lahko vodi v izgubo znanj, delovnih navad, samozavesti in stikov z delovnim okoljem.

Zato mora biti temeljni cilj socialne politike, da se posamezniku poleg neposredne denarne pomoči ponudijo tudi realne poti iz socialne izključenosti in odvisnosti od socialnih transferjev.

IV.

Veljavna socialnovarstvena ureditev že izhaja iz načela, da je posameznik v skladu s svojimi sposobnostmi dolžan skrbeti za lastno preživetje in za preživetje oseb, ki jih je dolžan preživljati.

Prav tako velja načelo, da prejemnik denarne socialne pomoči praviloma ne sme biti v ugodnejšem socialnem položaju od osebe, ki si sredstva za preživetje zagotavlja z delom ali iz pravic, ki izvirajo iz dela.

Podpisniki predmetnega predloga menimo, da mora država zaščititi vrednost dela. Sistem socialnih transferjev mora biti oblikovan tako, da se delo vedno izplača ter da oseba, ki dela, plačuje davke in prispevke ter sama zagotavlja sredstva za svoje preživetje, ni v primerljivem ali celo manj ugodnem položaju od delovno sposobne osebe, ki brez objektivnega razloga zavrača zaposlitev ali druge primerne oblike aktivacije.

Socialni transferji ne smejo ustvarjati pasti dolgotrajne pasivnosti. Prav tako ne smejo biti zasnovani tako, da bi se posamezniku finančno bolj izplačalo ostati zunaj trga dela kakor sprejeti primerno zaposlitev.

Denarno socialno pomoč je glede na navedeno potrebno povezati z ukrepi aktivne politike zaposlovanja, socialne aktivacije, izobraževanja, usposabljanja in dela v splošno korist. Takšna povezava pomeni dolgoročno krepitev socialne države in ne njenega zanikanja.

Socialni sistem lahko ostane finančno vzdržen in uživa zaupanje javnosti le, če učinkovito razlikuje med osebami, ki dela objektivno ne morejo opravljati, in osebami, ki so sposobne delati, vendar brez utemeljenega razloga zavračajo vse ponujene poti vključevanja.

Sredstva za denarno socialno pomoč zagotavljajo davkoplačevalci, med njimi zaposleni, obrtniki, podjetniki, kmetje, upokojenci in drugi prebivalci. Ti tudi upravičeno pričakujejo, da bodo javna sredstva uporabljena pravično, pregledno in namensko.

Pravičnost socialnega sistema zahteva dvoje: učinkovito pomoč osebam v resnični stiski in aktivno sodelovanje tistih, ki so sposobni prispevati k izboljšanju svojega položaja in k skupnosti.

Po mnenju predlagatelja je mogoče z ustrezno oblikovanim sistemom okrepiti tudi zaupanje državljanov v socialno državo. Ljudje so praviloma pripravljeni solidarno prispevati za pomoč drugim, če vedo, da je sistem pravičen, da preprečuje zlorabe in da od delovno sposobnih prejemnikov zahteva razumen lastni prispevek.

Nesporno je pri vsem tem potrebno zaščititi otroke in druge družinske člane upravičenca, ki ne smejo nositi posledic ravnanja druge osebe. Potreben je pravno urejen sistem pravic in odgovornosti.

Opravljanje družbeno koristnega dela mora biti instrument socialne in delovne aktivacije in ne oblike morebitnih zlorab.

Družbeno koristno delo bi se lahko izvajalo v korist lokalnih skupnosti, javnih zavodov, humanitarnih in drugih organizacij ter na drugih področjih v javnem interesu. Pri tem bi morala zakonodaja jasno določiti pogoje, obseg in vrsto takšnega dela ter izjeme za osebe, od katerih opravljanja takšnega dela zaradi njihovega zdravstvenega, družinskega ali drugega osebnega položaja ni mogoče razumno pričakovati.

Namen predlagane ureditve ne bi bil kaznovanje posameznikov, ki so se znašli v socialni stiski, temveč njihovo aktivno vključevanje v družbo, ohranjanje delovnih navad in socialnih stikov ter spodbujanje čimprejšnjega ponovnega vključevanja na trg dela.

Takšna ureditev bi po mnenju predlagatelja prispevala tudi k večji pravičnosti in zaupanju državljanov v sistem socialne države. Državljeni, ki s svojim delom in plačevanjem davkov zagotavljajo sredstva za financiranje socialnih transferjev, upravičeno pričakujejo, da bodo ta sredstva namenjena osebam, ki pomoč dejansko potrebujejo, ter da bodo tisti, ki so sposobni prispevati k skupnosti, v razumnem in svojim sposobnostim prilagojenem obsegu pripravljeni to tudi storiti.

V.

V skladu s 3. členom Ustave RS ima v Sloveniji oblast ljudstvo. Državljanke in državljani jo izvršujejo neposredno in z volitvami po načelu delitve oblasti na zakonodajno, izvršilno in sodno.

Pravica do sodelovanja pri upravljanju javnih zadev je zagotovljena tudi s 44. členom Ustave RS.

Posvetovalni referendum je eden od institutov neposredne demokracije, s katerim lahko Državni zbor pred dokončnim zakonodajnim odločanjem pridobi neposredno izraženo mnenje volivk in volivcev o vprašanju širšega družbenega pomena.

Vprašanje pogojev za prejemanje denarne socialne pomoči neposredno zadeva temeljna načela socialne države, položaj socialno ogroženih oseb, vrednotenje dela, odgovornost posameznika, pravičnost sistema socialnih transferjev in porabo javnih sredstev.

Gre za vprašanje, kjer je na eni strani dolžnost države, da vsakomur v stiski zagotovi osnovno socialno varnost. Po drugi strani pa legitimno pričakovanje, da osebe, ki so sposobne delati in nimajo objektivnih ovir, dejavno sodelujejo pri izboljšanju svojega položaja in v razumnem obsegu prispevajo skupnosti.

Glede na navedeno menimo, da je potrebno volivkam in volivcem omogočiti, da se neposredno izrečejo o tem temeljnem razmerju med solidarnostjo in odgovornostjo.

Namen posvetovalnega referenduma je torej preveriti, ali državljanke in državljani podpirajo ureditev, po kateri bi se pravica delovno sposobnih oseb do denarne socialne pomoči povezala z njihovim aktivnim opravljanjem družbeno koristnega dela.

SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV

Priloga:

-

Podpisi poslank in poslancev

- Jelka Godec
- Maruša Babnik
- Anja Bah Žibert
- Franc Breznik
- Zvonko Černač
- mag. Karmen Furman
- Rado Gladek
- Jana Gržinič
- Aleš Hojs
- Jožef Jelen
- Alenka Jeraj
- Franci Kepa
- Adrijana Kocjančič
- Andrej Kosec
- Andrej Kosi
- Danijel Krivec
- Jožef Lenart
- Manja Lesnik
- Vinko Levstek
- Tomaž Lisec
- Žan Mahnič
- Zoran Mojškerc
- Damjan Muzel
- Janez Jože Olovec
- Bojan Podkrajšek
- Andrej Poglajen
- Luka Simonič
- Anton Šturbej

- mag. Janez Žakelj
- Janez Beja
- Andrej Černigoj
- Iva Dimic
- Aleksander Gungl
- Martin Mikolič

- Aleksander Reberšek
- Srečko Ocvirk
- mag. Marjeta Šmid

- Elena Zavadlav Ušaj
- Franc Križan
- Mojca Žnidarič
- Robert Potnik
- Dejan Zakrajšek
- Ana Cajhen

- Aleksander Štorek
- Katja Kokot
- Nedeljko Todorović
- Boris Mijič
- Zoran Stevanović

**Predlog Odloka o razpisu posvetovalnega referenduma
o pogojevanju pravice do denarne socialne pomoči z aktivnim vključevanjem
delovno sposobnih upravičencev v družbeno koristna dela**

Na podlagi 26., 27. in 30. člena Zakona o referendumu in ljudski iniciativi (Uradni list RS, št. 26/07 – uradno prečiščeno besedilo, 6/18 – odl. US, 52/20 in 30/24) in 171. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 - odl. US, 111/21, 58/23 in 35/24) je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne sprejel

ODLOK

**o pogojevanju pravice do denarne socialne pomoči z aktivnim vključevanjem
delovno sposobnih upravičencev v družbeno koristna dela**

I.

Državni zbor razpisuje posvetovalni referendum o pogojevanju pravice do denarne socialne pomoči z aktivnim vključevanjem delovno sposobnih upravičencev v družbeno koristna dela.

II.

Vprašanje, ki se daje na referendum, se glasi:

»Ali ste za to, da se pravica do denarne socialne pomoči za delovno sposobne osebe, ki nimajo objektivnih ovir za delo, pogojuje z njihovim aktivnim opravljanjem družbeno koristnega dela?«.

Glasovalec glasuje tako, da na glasovnici obkroži besedo »ZA« ali besedo »PROTI«.

III.

Za dan razpisa referenduma, s katerim začnejo teči roki za opravila, ki so potrebna za izvedbo referenduma, se določi sreda, 9. september 2026.

IV.

Glasovanje na referendumu se izvede v nedeljo, 11. oktobra 2026.

V.

Odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Obrazložitev:

Skupina poslank in poslancev je dne 24. julija 2026 vložila v Državni zbor Republike Slovenije predlog za razpis posvetovalnega referenduma o pogojevanju pravice do denarne socialne pomoči z aktivnim vključevanjem delovno sposobnih upravičencev v družbeno koristna dela.

Državni zbor na podlagi 26. člena ZRLI lahko razpiše posvetovalni referendum o vprašanjih iz svoje pristojnosti, ki so širšega pomena za državljane.

V skladu s 27. in 30. členom ZRLI določa predlog odloka vrsto referenduma, ki se razpiše kot posvetovalni referendum, referendumsko območje in besedila vprašanj, o katerih se odloča na referendumu na posameznem referendumskem območju, dan razpisa referenduma in dan glasovanja na referendumu. Predlagano vprašanje se nanaša na vprašanje, ki se navezuje na zakonsko ureditev pogojev za pridobitev in ohranitev pravice do denarne socialne pomoči ter na aktivno vključevanje delovno sposobnih upravičencev v družbeno koristna dela.

Ker se pogoji za pridobitev in ohranitev pravice do denarne socialne pomoči urejajo z zakonom, predlagano vprašanje sodi v zakonodajno pristojnost Državnega zbora Republike Slovenije. Gre za vprašanje širšega pomena za državljane, saj se nanaša na temeljna načela socialne države, pravičnost in učinkovitost sistema socialnih transferjev, vrednotenje dela, odgovornost posameznika, solidarnost skupnosti ter gospodarno in odgovorno uporabo javnih sredstev.

Aktivno sodelovanje bi lahko obsegalo vključevanje v programe usposabljanja, izobraževanja, prekvalifikacije, socialne aktivacije, aktivne politike zaposlovanja, javnih del in drugih programov, katerih cilj je čimprejšnja vključitev oziroma vrnitev posameznika na trg dela.

Država bi bila dolžna upravičencu zagotoviti socialno pomoč, svetovanje ter dejanske in primerne možnosti za njegovo vključevanje. Delovno sposoben upravičenec pa bi bil dolžan ponujene primerne možnosti sprejeti in aktivno sodelovati pri izboljšanju svojega položaja.

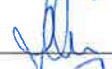
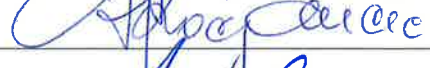
Takšen sistem bi prispeval k večji pravičnosti in zaupanju državljanov v socialno državo. Davkoplačevalci, ki s svojim delom in plačevanjem davkov zagotavljajo sredstva za financiranje socialnih transferjev, upravičeno pričakujejo, da bodo sredstva namenjena osebam, ki pomoč dejansko potrebujejo, ter da bodo osebe, ki so sposobne prispevati k skupnosti, v razumnem in svojim sposobnostim prilagojenem obsegu to tudi storile.

Rezultat posvetovalnega referenduma za Državni zbor pravno ni zavezujoč, vendar bi neposredno izraženo mnenje volivk in volivcev pomenilo pomembno demokratično in politično usmeritev za pripravo in sprejetje ustrezne zakonske ureditve.

Namen referenduma je torej preveriti voljo volivk in volivcev o tem, ali naj se pravica do denarne socialne pomoči za delovno sposobne osebe, ki nimajo objektivnih ovir za delo, poveže z njihovim aktivnim opravljanjem družbeno koristnih del.

Akt o razpisu referenduma mora biti v skladu z drugim odstavkom 30. člena ZRLI objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije.

PODPISI POSLANK IN POSLANCEV SDS

IME IN PRIIMEK	PODPIS
JELKA GODEC	
MARUŠA BABNIK	
ANJA BAH ŽIBERT	
FRANC BREZNIK	
ZVONKO ČERNAČ	
mag. KARMEN FURMAN	
RADO GLADEK	
JANA GRŽINIČ	
ALEŠ HOJS	
JOŽEF JELEN	
ALENKA JERAJ	
FRANCI KEPA	
ADRIJANA KOCJANČIČ	
ANDREJ KOSEC	
ANDREJ KOSI	
DANIJEL KRIVEC	
JOŽEF LENART	
SUZANA LEP ŠIMENKO	
MANJA LESNIK	
VINKO LEVSTEK	
TOMAŽ LISEC	
ŽAN MAHNIČ	
ZORAN MOJŠKERC	
DAMJAN MUZEL	
JANEZ JOŽE OLOVEC	
BOJAN PODKRAJŠEK	
ANDREJ POGLAJEN	
ANTON ŠTURBEJ	

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana
T: +386 1 478 94 00, E: gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si

mag. Janez Žakelj

Janez Beja

Andrej Černigoj

Iva Dimić

Aleksander Gungl

Martin Mikolič

Aleksander Reberšek

Srečko Ocvirk

mag. Marjeta Šmid

t: 01 478 94 00, f: 01 478 98 45, e: gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si

1. Elena Zavadlav Ušaj

2. Franc Križan

3. Mojca Žnidarič

4. Robert Potnik

5. Dejan Zakrajšek

6. Ana Cajhen

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

T: +386 1 478 94 00, E: gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si

1. Aleksander Štorek Štorek
2. Katja Kokot Kokot
3. Nedeljko Todorović Todorovic
4. Boris Mijić Mijic
5. Zoran Stevanović Stevanovic

